

prima instanță: V. Mihaila
(Judecătoria Botanica, mun. Chișinău)
instanța de apel: N. Budăi, V.Efros, I. Muruianu
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr.2ra-1351/17

Î N C H E I E R E

29 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii :

Maria Ghervas, Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Vadim Pavalachi în interesele lui Igor Jalbă,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Igor Jalbă împotriva Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la obligarea restituirii sumelor reținute cu titlu de asigurare, achitarea plăților pentru lucrul efectuat în zilele de odihnă și zilele de sărbătoare, expedierea copiilor confirmate a graficelor de serviciu și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2017, prin care a fost respins apelul declarat de către Igor Jalbă și menținută hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 29 decembrie 2016, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t a:

La data de 17 mai 2016, Igor Jalbă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la obligarea restituirii sumelor reținute cu titlu de asigurare, achitarea plăților pentru lucrul efectuat în zilele de odihnă și zilele de sărbătoare, expedierea copiilor confirmate a graficelor de serviciu și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a invocat că a activat în cadrul sistemului penitenciar al Republicii Moldova în perioada anilor 17.03.2003 - 28.03.2014, unde a deținut diferite funcții al serviciului medical, la data de 06.04.2016, prin intermediul avocatului, în interesele reclamantului s-a înaintat o cerere prealabilă către fostul angajator Departamentul Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiție, prin care s-a solicitat restituirea lui, a sumelor reținute cu titlu de asigurare medicală, pe perioada martie 2011-martie 2014 în mărime de 1800 lei, inclusiv calcularea și achitarea lui Jalbă Igor, a plăților pentru lucrul efectuat în zilele de odihnă și zilele

de sărbătoare pentru perioada anilor 17.03.2003 - 18.05.2011 și expedierea lui a copiilor confirmate a graficelor de serviciu pe anii 2003-2006, 2011 privind implicarea sa în serviciu.

Menționează că, prin răspunsul Departamentului Instituțiilor Penitenciare nr.4/I-P-791 din 28.04.2016 s-a comunicat că, Departamentul Instituțiilor Penitenciare a examinat cererea prelabilă și că problema invocată ține de competența instituțiilor unde a activat domnul Jalbă, unde și urmează să se adreseze către administrația instituțiilor penitenciare respective (Penitenciarul nr.9-Pruncul, Penitenciarul nr.10-Goian și Penitenciarul nr.12-Bender).

Consideră acest răspuns neîntemeiat și ilegal, iar cererea sa nefiind soluționată în modul stabilit de lege, fapt ce a servit drept temei pentru a se adresa în instanța de judecată cu prezenta acțiune.

Invocă că, a activat în cadrul sistemului penitenciar al Republicii Moldova în perioada anilor 17.03.2003 - 28.03.2014, unde a deținut diferite funcții în perioada 17.03.2003 - 04.06.2007 funcția de medic specialist terapeut al serviciului medical al Penitenciarului nr.9-Pruncul; în perioada 04.06.2007 - 18.05.2011 funcția de șef, medic al serviciului medical al Penitenciarului nr.9-Pruncul; în perioada 18.05.2011 - 03.04.2012 funcția de specialist terapeut al serviciului medical al Penitenciarului nr.10 - Goian; în perioada 03.04.2012 - 07.05.2013 funcția de specialist terapeut al serviciului medical al Penitenciarului nr.12 - Bender; în perioada 07.05.2013 - 28.03.2014 funcția de șef, medic terapeut al serviciului medical al Penitenciarului nr.12 - Bender.

Explică că, prin ordinul Ministrului Justiției nr.181 din 07.04.2014, a fost demisionat în rezervă conform art.20 alin. (2) lit. b) al Legii cu privire la sistemul penitenciar nr.1036-XIII din 17.12.1996, astfel, în perioada anilor 17.03.2003 - 18.05.2011 a deținut funcții, fără întreruperi, în Penitenciarul nr. 9 - Pruncul.

Susține că, contractul privind îndeplinirea serviciului în cadrul sistemului penitenciar nr. 28, a fost încheiat între el și Departamentul Instituțiilor Penitenciare la 01.11.2010, pe o perioadă nedeterminată, pe perioada efectuării serviciului menționat, de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare ilegal au fost reținute din salariu său plăți pentru asigurarea medicală în mărime de 50 lei lunar, ceea ce în opinia lui contravine legii deoarece, colaboratorii sistemului penitenciar și membrii lor de familie cu care domiciliază în comun au dreptul la asistență medicală gratuită, acordată de instituțiile medico-profilactice ale Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv și după pensionare.

Solicită restituirea sumelor reținute pe perioada martie 2011 - martie 2014 (36 luni) în mărime de 1800 lei, deoarece afirmă că i-a fost încălcat dreptul la proprietate consfințit prin art.46 din Constituție și în art.(1) Protocol 1 la Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale; calcularea și achitarea plății pentru lucrul efectuat în zilele de odihnă și zilele de sărbătoare pentru perioada anilor 17.03.2003 - 18.05.2011, pe motiv că în perioada de activitate, nu i-au fost efectuate careva calcule și plăți pentru serviciu în zilele de odihnă și zilele de sărbătoare.

Menționează că, de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare au fost încălcate drepturile constituționale, deoarece reclamantul urma să primească retribuția dublă conform prevederilor art.158 alin. (1) Codul muncii, și faptul că

potrivit pct.21 din contractul individual de muncă nr.28 din 01.11.2010 încheiat între Departamentul Instituțiilor Penitenciare și Jalbă Igor, angajatorul s-a obligat să achite integral salariul lunar pentru funcția respectivă, cu sporurile și adaosurile stabilite de legislație, premiile pe bilanțurile de activitate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu, misiunilor speciale și disciplină.

Solicită obligarea Departamentului Instituțiilor Penitenciare să-i restituie sumele reținute cu titlu de asigurare medicală, pe perioada martie 2011- martie 2014 în mărime de 1800 lei, obligarea Departamentului Instituțiilor Penitenciare să calculeze și să-i achite plățile pentru lucrul efectuat în zilele de odihnă și zilele de sărbătoare pentru perioada anilor 17.03.2003-18.05.2011 și expedierea lui a copiilor confirmate a graficelor de serviciu pe anii 2003-2006, 2011 privind implicarea sa în serviciu, încasarea din contul Departamentului Instituțiilor Penitenciare în beneficiul lui a sumei de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat.

Prin încheierea Judecătoriei Botanica, mun.Chișinău din 27.10.2016, a fost respinsă ca neîntemeiată cererea depusă de reprezentantul Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind încetarea procesului civil pe capătul de cerere privind obligarea Departamentului Instituțiilor Penitenciare să calculeze și să-i achite plățile pentru lucrul efectuat în zilele de odihnă și zilele de sărbătoare pentru perioada anilor 17.03.2003-18.05.2011 și expedierea copiilor confirmate a graficelor de serviciu pe anii 2003-2006, 2011 (f.d.66-69).

Prin hotărârea Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 29 decembrie 2016, a fost respinsă ca neîntemeiată pretenția lui Jalbă Igor cu privire la obligarea să-i restituie sumele reținute cu titlu de asigurare medicală pe perioada cuprinsă între luna martie anului 2011 până în luna martie anului 2014, în mărime de 1800 lei, cât și cerința privind încasarea sumei de 20 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral. La fel, s-a respins ca tardivă cerința înaintată de Jalbă Igor împotriva Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la obligarea să-i calculeze și să-i achite plățile pentru lucrul efectuat în zilele de odihnă și zilele de sărbătoare pentru perioada cuprinsă între 17 martie 2003 - 18 mai 2011, expedierea copiilor confirmate a graficelor de serviciu pe anii 2003-2006, 2011 privind implicarea sa în serviciu.

La data de 27 ianuarie 2017, Jalbă Igor a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 mai 2017 a fost respins apelul declarat de către Igor Jalbă și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Instanța de apel menținând soluția primei instanțe referitor la respingerea pretenției cu privire la restituirea plății în sumă de 50 lei lunar cu titlu de asigurare a stabilit că pe parcursul activității lui Igor Jalbă în perioada între 03.04.2012 - 28.03.2014, au fost reținute lunar de la Jalbă Igor plăți în sumă de 50 lei lunar pentru susținerea instituțiilor medicale a MAI conform unei cereri personale depuse la data de 26.04.2012 (f.d.29), fapt confirmat prin Raportul întocmit de Jalbă Igor la data de 26.04.2012, prin care ultimul solicită să fie transferate lunar din data de

01.04.2012, cîte 50 lei din salariu său pentru susținerea instituțiilor medicale a MAI (f.d.30), respectiv, suma reținută din salariul lui Jalbă Igor pentru perioada martie 2011 - martie 2014 în mărime de 1800 lei, nu constituie suma reținută cu titlu de asigurare medicală, însă reținerile efectuate la cererea în scris a colaboratorului Departamentului Instituțiilor Penitenciare în temeiul Ordinului nr.392 al MAI din 08.11.2004.

Așadar, Colegiul instanței de apel a considerat că, prima instanță just a concluzionat că, nu sunt aplicabile speței prevederile art. 30 alin.(6) al Legii nr.1036 -XIII, pe care și-a întemeiat pretenția reclamantul, or, sumele reținute din salariul acestuia nu au fost cu titlu de asigurare medicală, dar într-un fond special al MAI la cererea colaboratorilor Departamentului Instituțiilor Penitenciare.

Totodată, instanța de apel a considerat întemeiată soluția primei instanțe în ceea ce privește respingerea ca tardivă a pretenției cu privire obligarea intimatului-pîrît Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției al Republicii Moldova să calculeze și să-i achite plățile pentru lucrul efectuat în zilele de odihnă și zilele de sărbătoare pentru perioada 17.03.2003-18.05.2011 și expedierea copiilor confirmate a graficelor de serviciu pe anii 2003-2006, 2011 privind implicarea sa în serviciu.

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău a mai reținut că aplicabile speței sunt și prevederile art. 355 alin. (1) lit. b) și alin. (2) Codul muncii, reieșind din faptul că dreptul lui Igor Jalbă la încasarea plăților respective au apărut, începînd cu data de 18.05.2011, pe cînd acesta a înaintat cererea prealabilă abia la data de 13.05.2016, adică peste aproximativ cinci ani de la apariția dreptului și fără solicitare de repunere în termen (f.d.11), iar în cadrul ședinței de judecată a instanței de fond și de apel, reprezentantul Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției al Republicii Moldova a invocat încălcarea termenului de prescripție.

În ceea ce privește cerințele apelantului din acțiune cu referire la expedierea copiilor confirmate a graficelor de serviciu din anii 2003-2006, 2011, instanța de apel le-a considerat neîntemeiate din motiv că, această pretenție, privind implicarea apelantului-reclamant în serviciu, rezultă din cea de-a doua pretenție.

Mai mult ca atît că în baza procesului-verbal nr.1 din 20.12.2013 întocmit de Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției al Republicii Moldova, documentele selectate cu termen de păstrare expirat pentru anii 1992-2012 au fost nimicite (f.d.74-77), iar graficele de serviciu începînd cu anul 2009, au fost prezentate de către reprezentantul Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în ședința de judecată a primei instanțe (f.d.78-132).

În temeiul celor expuse, instanța de apel a considerat că este lipsită de relevanță și pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei, or, încasarea acestui prejudiciu este unul subsidiar, dependent de cerințele de bază din acțiune, care au fost respinse.

La data de 28 august 2017, avocatul Vadim Pavalachi în interesele lui Igor Jalbă a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu sunt de acord cu hotărârile instanțelor de judecată deoarece, instanțele ierarhic inferioare la adoptarea soluțiilor contestate au aplicat și interpretat eronat normele dreptului material aplicabile raportului juridic litigios, fapt ce a servit drept temei pentru înaintarea prezentului recurs.

Mai indică că pe perioada efectuării serviciului de către Departamentul Instituțiilor Penitenciare ilegal au fost reținute din salariu său plăți pentru asigurarea medicală în mărime de 50 lunar, ceea ce în opinia sa contravine legii, deoarece conform art. 30 (26) – (1), colaboratorii sistemului penitenciar și membrii lor de familie cu care domiciliază în comun au dreptul la asistență medicală gratuită, acordată de instituțiile medico-profilactice ale Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv și după pensionare, prin urmare reținerea din salariu a 50 lei lunar contravine legii. Astfel, consideră că prin reținerile date i se încalcă dreptul la proprietate.

La fel consideră că instanțele de judecată greșit au respins și pretenția privind achitarea salariului pentru munca prestată în zilele de repaus sau în zilele de odihnă nelucrătoare și zilele de sărbătoare nelucrătoare în Penitenciarul nr. 9, or conform contractului individual de muncă nr. 28 din 01 noiembrie 2010 încheiat cu Departamentul Instituțiilor Penitenciare, ultimul s-a obligat să achite integral salariul lunar pentru funcția respectivă, cu sporurile și adausurile stabilite de legislație, premiile pe bilanțurile de activitate pentru îndeplinirea obligațiilor de serviciu, misiunilor speciale și disciplină.

Mai indică că la acest capăt de cerere instanța de fond și cea de apel incorect au respins cererea ca fiind tardivă deoarece instanțele nu au ținut cont de faptul că dreptul salariatului de a cere plata unor drepturi salariale sau de altă natură, ce i se cuvin apare în momentul stabilit la art. 85 din Codul muncii. La caz menționează că a demisionat din serviciu la data de 07 aprilie 2014, respectiv termenul de 3 ani nu a fost omis și nu este necesară înaintarea unei cereri de repunere în termen.

Mai consideră că argumentul instanțelor de judecată prin care au respins pretenția cu privire la expedierea copiilor confirmative a graficelor de serviciu pe anii 2003-2006, 2011 privind implicarea în serviciu este una neîntemeiată fără a fi motivată cu atât mai mult că dînsul dispune de acest drept în virtutea legii.

La data de 20 noiembrie 2017, Departamentul Instituțiilor Penitenciare a depus referință prin care a solicitat declararea recursului depus de Igor Jalbă ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din materialele dosarului și din cererea de recurs urmează că decizia instanței de apel a fost emisă la 18 mai 2017.

Curtea de Apel Chișinău prin scrisoarea din 19 iunie 2017 a expedit părților decizia instanței de apel motivată pentru cunoștință, iar conform xerocopiei de pe plic avocatul Vadim Pavalachi a recepționat decizia motivată a instanței de apel la 13 iulie 2017.

În circumstanțele expuse, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus la 28 august 2017 de către avocatul Vadim Pavalachi în interesele lui Igor Jalbă este

depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art.439 alin.(3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Audiind raportul judecătorului raportor și verificând încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate de către avocatul Vadim Pavalachi în interesele lui Igor Jalbă în cererea de recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către avocatul Vadim Pavalachi în interesele lui Igor Jalbă nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se numai legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ține să menționeze că potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Asito vs Republica Moldova, 10 iulie 2010, Meyer vs Germania, 22 martie 2016), însă motivele recursului, invocate în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, care au fost apreciate corespunzător.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către avocatul Vadim Pavalachi în interesele lui Igor Jalbă ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Recursul declarat de către avocatul Vadim Pavalachi în interesele lui Igor Jalbă se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Maria Ghervas

Iurie Bejenaru